

Relats encadenats

De l'1 d'octubre de 2011 al 8 de gener de 2012

Jordi Colomer, *Nou com a casa*, 1992

TÍTOL: Relats encadenats

DATES: De l'1 d'octubre de 2011 al 8 de gener de 2012

LLOC: Centre d'Art la Panera – Planta 0 i Planta 1

ARTISTES:

ANTONI ABAD, IGNASI ABALLÍ, CONSUELO BAUTISTA/ CABELLO/CARCELLER, JORDI COLOMER, RICARDO COTANDA, RAIMOND CHAVES, PATRÍCIA DAUDER, PATRICIA ESQUIVIAS, PAULINE FONDEVILA, DANIEL GARCIA ANDUJAR, DANIEL JACOBY, LA RIBOT, VALERIANO LÓPEZ, JOSE MALDONADO, MABEL PALACÍN, JAVIER PEÑAFIEL, JOSU REKALDE, M.P. & M.P. ROSADO, FRANCISCO RUIZ DE INFANTE, EULÀLIA VALLDOSERA.

COMISSARI: Glòria Picazo

CRÈDITS:

Centre d'Art la Panera

Directora: Glòria Picazo

Coordinació: Antoni Jové

Programa educatiu: Helena Ayuso i Roser Sanjuan

Prensa i comunicació: Maria López

Centre de documentació: Anna Roigé

Manteniment: Carlos Mecerreyes

Muntatge

CROQUIS Dissenys Muntatges

Disseny

Eumografic

Assegurança

Aon - Banasegur

Agraïments:

Ignasi Aballí, Museu d'Art Jaume Morera, UdL, Facultat de Ciències de l'Educació.

El programa expositiu del Centre d'Art la Panera per aquesta tardor 2011 consisteix en una selecció d'obres provinents de les adquisicions efectuades arran de les set edicions de la Biennal d'Art Leandre Cristòfol, celebrades des de l'any 1997.

El conjunt de les obres d'art que formen part d'aquesta col·lecció suggereixen uns realts que es van encadenant de tal manera que acaben construint un gran relat polisèmic amb aquelles qüestions primordials que afecten i inciten la creació contemporània.

El projecte expositiu Relats encadenats consisteix en una mena de joc de pistes atès que cadascuna de les obres podem trobar un indicatiu que ens menarà a l'obra següent i d'aquesta a la següent, per tal d'ajudar-nos a configurar un conjunt de relats encadenats.

Paral·lelament, amb l'exposició R+R+R. A partir de l'obra Calaixera de Curro Claret, el Centre d'Art la Panera presenta per primer cop una exposició adreçada als nens i nenes d'entre tres i dotze anys, que es planteja com una proposta de conscienciació mediambiental, a partir de les arts visuals contemporànies. Aquesta mostra es vincula amb l'exposició simultània «Relats Encadenats», perquè totes dues mostren obres adquirides amb motiu de les diferents edicions de la Biennal d'Art Leandre Cristòfol, organitzada des de l'Ajuntament de Lleida.

Igual que la resta d'exposicions de la Panera, aquesta anirà acompanyada d'un seguit d'activitats paral·leles, com seran la mininauguració o les activitats familiars de l'espai miniPanera, que comptarà amb el treball de Vanesa Moreno Cassette is not dead, la qual impartirà el taller de Nadal per a nens i nenes. L'última activitat serà la miniCloenda d'«R + R + R», que tindrà lloc el diumenge 8 de gener, i durant la qual es comunicarà el guanyador del concurs de capses, a més de comptar amb moltes sorpreses per a petits i grans.

Lligada a la programació expositiva del Centre d'Art La Panera, a la Facultat de Ciències de la Educació de la UdL, a l'espai anomenat Zona Baixa, es presenta l'exposició «Paisatges Segregats» a partir d'obres de Lara Almarcegui, Basurama i Jordi Bernadó, també provinents del fons de les adquisicions de la Biennal d'Art.

L'EXPOSICIÓ

«Relats Encadenats»

De l'1 d'octubre de 2011 al 8 de gener de 2012

Planta 0

En aquesta presentació d'una selecció d'obres provinents de les adquisicions efectuades arran de les set edicions de la Biennial d'Art Leandre Cristòfol, celebrades fins avui, hem volgut atorgar un especial protagonisme al visitant i oferir-li la possibilitat de resseguir un trajecte, puntuat amb una sèrie de relats encadenats que tenen la seva traducció visual en les obres seleccionades.

De fet, volem considerar aquesta presentació a la planta 0 com un gran escenari, delimitat per l'arquitectura tan singular de la Panera. Un escenari en el qual diferents escenes van sorgint a mesura que el visitant pren el rol d'un possible director d'escena, en deambular per aquest gran escenari, tal com ho feia Tadeusz Kantor tot dirigint les seves obres teatrals des del mateix escenari on tenia lloc la representació.

Les diferents obres situades en escena suggereixen relats, uns relats que es van encadenant de tal manera que, més enllà del discurs implícit en cadascuna de les obres, acaben construint un gran relat polisèmic amb aquelles qüestions primordials que afecten i inciten la creació contemporània. Potser podríem parlar d'una mena de joc de pistes: en cadascuna de les obres haurem de trobar aquell indici que ens menarà a l'obra següent i d'aquesta a la següent, per ajudar-nos a configurar aquests relats encadenats.

ANTONI ABAD, IGNASI ABALLÍ, CABELLO/CARCELLER, JORDI COLOMER, RICARDO COTANDA, PATRÍCIA DAUDER, LA RIBOT, JOSE MALDONADO, MABEL PALACÍN, JAVIER PEÑAFIEL, M.P. & M.P. ROSADO, FRANCISCO RUIZ DE INFANTE, EULÀLIA VALLDOSERA.

Planta 1

En aquesta planta la selecció d'obres s'estructura a partir de dos eixos temàtics que són de referència obligada no només en la creació contemporània, sinó per comprendre els paràmetres globals que estan fent funcionar la nostra societat: el pes aclaparador de la societat de la informació en el moment actual i el viatge i el desplaçament, entesos en el sentit més ampli i diversificat d'aquests termes. Entre les obres basades en els mitjans de comunicació trobarem des de l'anàlisi cromàtica que fa Daniel Jacoby de les portades d'alguns diaris nacionals a una publicació que recull tots els llistats que Ignasi Aballí ha realitzat a partir d'acurats buidats temàtics de la premsa escrita. Pel que fa al viatge, podrem indagar en els fons de postals dissenyades per diferents artistes o transitar per la història d'Espanya des d'un posicionament irònic, sota el guiatge de Patricia Esquivias. Ambdós temes ens permeten revisar algunes posicions crítiques per part dels artistes de la col·lecció i entendre la creació actual com una eina de reflexió i de qüestionament crític sobre el funcionament de la nostra societat.

IGNASI ABALLÍ, CONSUELO BAUTISTA, RAIMOND CHAVES, PATRÍCIA ESQUIVIAS, PAULINE FONDEVILA, DANIEL GARCÍA ANDÚJAR, DANIEL JACOBY, VALERIANO LÓPEZ, JOSU REKALDE.

ARTISTES I OBRES

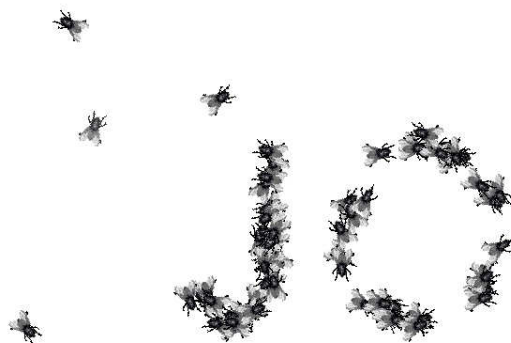
Antoni Abad (Lleida, 1956)

Ego, 1999

Projecció informàtica

Mides variables

En aquesta peça, Antoni Abad presenta una seqüència sense fi en la qual un eixam de mosques digitals configuren la paraula *ego*. Ambdós elements apareixen de forma reiterativa en l'obra, amb una forta càrrega simbòlica: per un costat, les mosques, que s'associen directament amb el darrer estat de la matèria viva: la descomposició; per l'altre, l'ego com a essència de l'egoisme humà i la imperant subjectivitat contemporània. Així, formalment, aquests dos elements es disposen com un únic missatge per a l'espectador: «Vida artificial informàtica per recrear la pitjor de les misèries humanes: el propi ego».

Ignasi Aballí (Barcelona, 1958)

Pell, 1995

Gel, acrílic transparent i fusta

100 x 100 cm

A través de peces com *Pell*, Ignasi Aballí amplia la noció tradicional de pintura, incloent-hi materials poc convencionals i situant-la en un estat de suspensió, al límit de la seva desaparició, en un etern qüestionament de la seva pròpia raó de ser. Amb *Pell* la desmaterialització del quadre com a objecte és conduïda al límit, ja que amb aquesta obra es planteja l'aniquilament de la pràctica pictòrica, deixant-hi sols el vernís final, la pell de la pintura. Tanmateix, amb aquest tipus de treballs, Aballí enfronta l'espectador amb una complexitat conceptual buscada, alhora que pretén fer palesa la gran quantitat de matisos que conformen la pràctica pictòrica actual.

Consuelo Bautista (Colòmbia)*Los invisibles*, 2001–2004

Fotografia b/n sobre paper de diari

A la sèrie fotogràfica titulada *Los invisibles*, Consuelo Bautista atorga tot el protagonisme a l'absència. Les imatges, presentades en edició impresa sobre paper de diari, mostren el rastre de persones que, deixant enrere la seva terra, busquen a través del mar un destí millor. Les instantànies han estat preses des de la costa de Tarifa, i mostren només la part material d'un exili forçós. Aquestes restes d'objectes evoquen la pobresa com a principal motiu de les migracions des de l'Àfrica, alhora que subtilment plantegen la invisibilitat de totes les persones que han de viure aquestes situacions.

Cabello/Carceller (París, 1963 / Madrid, 1963)*Utopía: ida y vuelta*, 2002

Doble projecció DVD

Ed. 3 ex. + pa

La parella artística formada per Helena Cabello i Ana Carceller ha basat la seva obra en la cerca de la identitat, en el seu desdoblament i en els plantejaments de la teoria *queer*. Aquesta teoria entén que el gènere i la orientació sexual no vénen prescrits biològicament, sinó que són formes socials variables i obertes. Per altra banda, gran part dels seus projectes han tractat la utopia pel seu caràcter d'inabastable, al mateix temps que la repetició i la duplicitat articulen, a nivell formal, gran part dels seus projectes. En aquesta peça, titulada *Utopía: ida y vuelta*, conflueixen els principals motius i conceptes dels seus plantejaments, i obren un seguit de possibilitats significatives que atrapen l'espectador en un bucle formal.

Jordi Colomer (Barcelona, 1962)

Finestres II, 1992

Fotografies. Díptic

100 x 150 cm/u.

En aquesta peça, hi apareixen dos fragments aïllats de textos manuscrits, escrits en el dors de dues postals, que l'artista ha recuperat comprant-les en mercats de llibres usats. A través de la finestra com a element simbòlic, Jordi Colomer condueix l'espectador a observar un relat que li és aliè, i en el qual no pot intervenir, però que li suscita curiositat. La possible informació que hom donava en la postal no té referents, no narra cap fet concret. Tanmateix, Colomer força que s'estableixi un diàleg mínim perquè constitueixi una hipotètica narració, com sovint ha fet amb altres propostes escultòriques.

Nou com a casa, 1992

Cartró, fusta, vidre i fragments d'estora

Ed. 1/3

247 x 113 x 47 cm/u.

Aquesta peça, *Nou com a casa*, pertany a la sèrie «Com a casa», un dels darrers treballs en els quals Jordi Colomer treballava preferentment l'escultura i les grans instal·lacions. El seu interès per l'arquitectura és aquí present, com hi ha estat al llarg de tota la seva trajectòria artística. Concretament, en aquesta sèrie es pot intuir el seu interès per l'arquitectura de Le Corbusier. Així, els blocs escultòrics ens remeten a construccions seves, com pot ser la *Unité d'Habitation* de Marsella. Ara bé, atès que aquests blocs estan folrats amb capses de cartó desplegadas, també hi podem veure referències a les precàries construccions fetes per gent sense sostre que podem trobar avui dia en qualsevol ciutat.

Ricardo Cotanda (l'Elia, València, 1963)

JET..., 1997

Tinta sobre vellut

Sèrie de cinc peces: 130 x 130 cm/u.

En la majoria de les seves peces, Ricardo Cotanda fa un exercici similar al que féu Marcel Duchamp amb els ready-mades: pren objectes que remeten a una existència prefixada i els dóna una nova significació. En la sèrie *JET...*, la relació amb l'obra de Duchamp és directa. En els llenços de vellut apareixen representats amb taques de tinta alguns dels ready-mades de l'artista francès, tot i que acompanyats de cadascun dels dits de la mà. De la mateixa manera que Duchamp, Cotanda atorga qualitat artística a simples objectes quotidians. No obstant això, no pretén només elevar-los a la condició d'obra d'art, sinó que vol concebre'ls com a representacions d'allò socialment rebutjat: els fluids sexuals del cos. Tanmateix, Ricardo Cotanda entén les seves obres des de l'ambigüitat, i des de la concepció que la significació d'una obra resta oberta a constants i múltiples interpretacions.

Patrícia Dauder (Barcelona, 1973)

Cráneo, 1999

Carbó i pastel sobre paper

62 x 48 cm

Unfinished savage, 1999

Carbó i pastel sobre paper

62 x 48 cm

Two niggers, 1999

Carbó i pastel sobre paper

62 x 48 cm

Nen d'esquena, 1998

Carbó i pastel sobre paper

94 x 64 cm

L'obra de Patrícia Dauder parteix d'una reflexió constant entorn de l'espai, el temps i la mateixa materialitat de l'espai i el temps. Formalment, utilitza el dibuix, el vídeo de creació i l'escultura com a tècniques d'expressió, tot i que sempre sota el filtre de la percepció subjectiva de tot allò que l'envolta. De la mateixa manera, els seus dibuixos segueixen un procés de simplificació, en el qual l'artista busca la subjectivitat a través de la supressió dels detalls i de tot allò que no es preveu com a essència de la imatge. Tanmateix, els seus dibuixos plantegen una reflexió formal sobre la figura i l'individu, la identitat i la seva pèrdua.

Patricia Esquivias (Caracas, Veneçuela, 1979)

Folklore #2, 2008

DVD, 14 min

Patricia Esquivias proposa un treball videogràfic en el qual es mostren un seguit de conferències en què la història oficial es barreja amb històries paral·leles. El discurs que en sorgeix aplega alta cultura i baixa cultura; per tant, les referències poden provenir tant de fets contrastats com del saber popular. L'escenari on es realitza aquesta narració videogràfica és la seva taula de treball, una mena de petit teatrí en el qual va movent textos, esquemes, dibuixos, mapes, postals, reproduccions de llibres, etc. En la peça *Folklore #2*, Esquivias fa veure a l'espectador, amb molta ironia, com Espanya va ser i és un «imperi global», a través de referències a Felip II i a Julio Iglesias. D'aquesta manera, estableix lligams històricament inversemblants que fan palès el sentit àcid del seu treball.

Pauline Fondevila (Le Havre, França, 1972)

Viaje a Gijón, 2006

Dibuix, tinta, retolador sobre paper i taula

100 x 140 cm

Pauline Fondevila utilitza la multiplicitat de referències en aquesta obra per entrecreuar alta cultura i baixa cultura. En els seus dibuixos, l'espectador troba constants vincles a l'experiència i als coneixements de l'artista, que, d'una manera subtil o directa, interpel·len a realitzar-ne posteriors lectures. En aquest cas, i resseguint la lletra de la cançó «Al norte del norte», de Nacho Vegas, l'artista inclou en la peça un seguit de referències visuals de l'activitat artística, que van des de la música a les arts visuals, com l'*Autòmata*, d'Edward Hopper; el retrat de Joseph Beuys, o les escultures dels penjats de Maurizio Cattelan, entre d'altres.

Daniel García Andújar (Almoradí, Castelló, 1966)

Technologies To The People NetArt Classics Collections, 1999

Impressió digital sobre llenç

22 peces, 49 x 38 cm/u.

L'any 1996, Daniel García Andújar engegà el projecte TTTP (Technologies To The People), amb què pretenia atansar els avenços tecnològics a la gent més desfavorida. A partir d'aquesta premissa, aparegué posteriorment aquesta peça, per a la qual l'artista escollí una sèrie de pàgines web de *net.art* i les traslladà sobre un llenç. Els webs de *net.art* són pàgines dedicades a la producció artística a la xarxa. A partir d'aquelles que l'autor ha considerat més rellevants, qüestiona la propietat intel·lectual i material del coneixement, així com de la creativitat artística que hi circula. García Andújar presenta aquests llocs web talment com a pintures, emmarcades i estampades sobre un llenç, fet que reforça el moment d'*impasse* en el seu treball. Així, a banda de qüestionar si la informació i el saber pertanyen a algú, aquesta peça és part d'un canvi en el llenguatge formal emprat per l'artista.

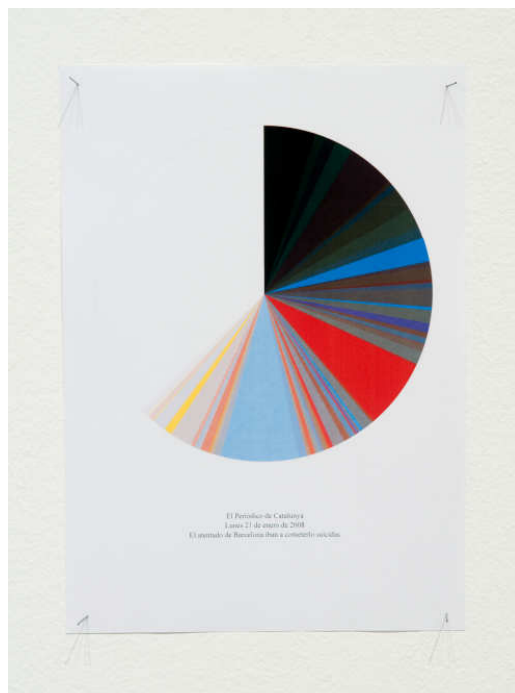
Daniel Jacoby (Lima, Perú, 1985)

Frecuencia cromática en prensa escrita española de enero de 2008, 2008

Impressió digital sobre paper

120 folis (29,7 x 21 cm/u.)

Per a l'obra *Frecuencia cromática en prensa escrita española de enero de 2008*, Daniel Jacoby analitzà les portades de quatre diaris espanyols –*El Mundo*, *El País*, *El Periódico de Catalunya* i *La Vanguardia*– diàriament durant el mes de gener de 2008. Posteriorment, i mitjançant una aplicació informàtica, l'artista mostra la freqüència amb què apareixen els seixanta-quatre colors predominants en les portades. L'anàlisi obtinguda revela que existeix un cert «color de les notícies», atès que s'intuïa que una determinada gamma de colors estava relacionada amb la inclinació política del diari. Amb aquest tipus de projectes, formalment sistemàtics i rigorosos, Jacoby busca una objectivitat que ratlli l'absolut.

La Ribot (Madrid, 1962)

Another pa amb tomàquet, 2001

DVD, 12 min

La versatilitat formal i conceptual que caracteritza l'art recent permet a La Ribot plantejar un treball que es troba entre la dansa i les arts visuals. Per fer-ho, l'artista actualitza les aportacions de coreògrafes com Isadora Duncan o Martha Graham, i reprèn aspectes del *body art* i la performance.

Aquest vídeo forma part de la sèrie «Still distinguished», que, al seu torn, forma part d'un projecte més ampli, titulat «Piezas distinguidas», que consisteix en solos que ella mateixa crea, interpreta i produeix. Al llarg de dotze minuts, La Ribot es filma a si mateixa explorant el llenguatge del cos i posant-lo en relació amb diferents aliments. Concretament, frega el seu cos nu amb all, tomàquet i oli, de manera que converteix la seva pròpia pell en un espai d'emissió i recepció de missatges, els quals es veuen accentuats per l'agressivitat i l'agitació dels gestos i la banda sonora de Carles Santos.

Valeriano López (Huéscar, Granada, 1963)

Estrecho adventure, 1996

Vídeo, 6 min 22 s

Aquest treball de Valeriano López se centra en una problemàtica social molt actual: la migració de la gent provinent de països desafavorits econòmicament o en conflicte armat. La cerca de noves oportunitats per a la gent de les nacions del nord de l'Àfrica es concep com a fil argumental d'aquest vídeo, que es presenta com un videojoc de plataformes. A través dels diversos nivells, el protagonista –un jove marroquí– haurà de salvar les distàncies i els entrebancs que el separen de la, suposadament, utòpica Europa.

José Maldonado (Madrid, 1962)

Los siete durmientes, 1993

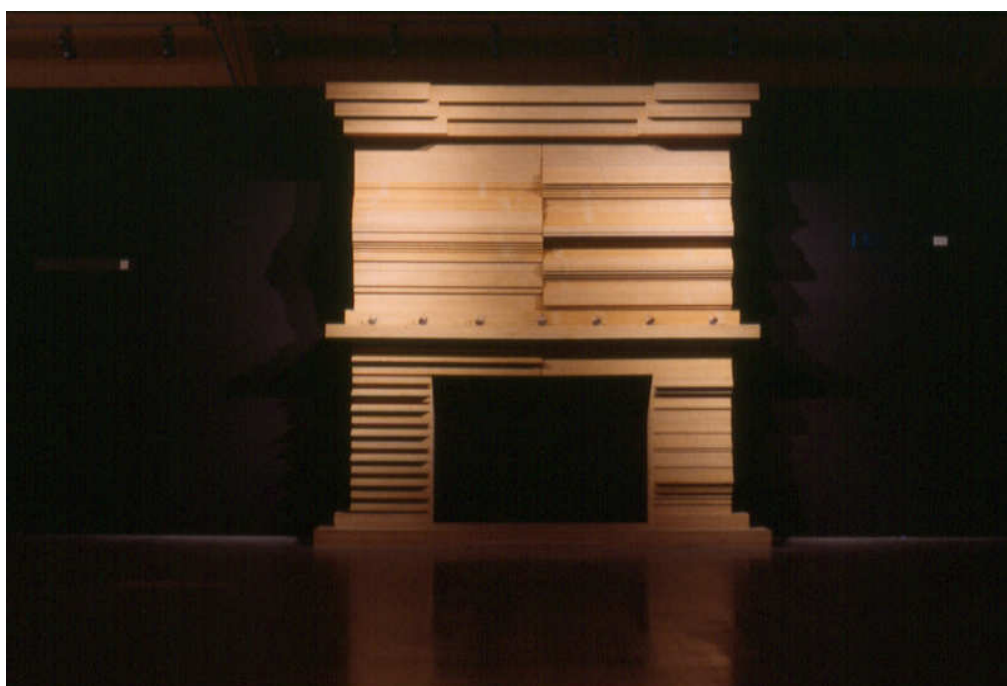
Xemeneia de fusta, dibuixos i ampolles

Xemeneia: 300 x 300 x 60 cm

7 dibuixos: 13 x 70 cm/u.

7 ampolles: 13 cm diàmetre/u.

Aquesta instal·lació de José Maldonado ha estat concebuda a partir de múltiples solucions tècniques i formals, com l'escultura, l'arquitectura, el codi braille i el codi musical. La diversitat de registres fa que l'espectador no concebi la peça únicament a través del motiu visual, sinó que la possible interpretació de l'obra pot venir donada per diverses estratègies interpretatives. En aquest sentit i seguint l'empremta de Duchamp, Maldonado proposa una composició que combina conceptualment l'acumulació de temps i de coneixement de l'experiència humana, a través d'elements quotidians descontextualitzats. Així, les estratificacions de fusta emulen gràfics que il·lustren els ritmes de l'activitat humana: el cos inferior esquerre correspon a un cardiograma en un moment de taquicàrdia passional; el cos inferior dret representa els ritmes beta del cervell; a la part superior esquerra apareix un gràfic estadístic sociobiològic de l'ésser humà, i a la part dreta, la representació de l'energia que un individu inverteix en diferents períodes de la vida. Per altra banda, Maldonado també ha inclòs en la peça el ready-made de Duchamp, *Air de Paris*, del qual ha situat cinc rèpliques sobre la cornisa frontal de la xemeneia.

MP & MP Rosado (San Fernando, Cadis, 1971)

Sin título V (sèrie «Trabajos verticales»), 2004

Resina pintada, tela i acrílic

165 x 95 x 90 cm

Els germans bessons Miguel Pablo i Manuel Pedro Rosado han entès la seva obra com una reflexió constant entorn de la identitat i del seu desdoblament, atesa la seva condició de bessons. En aquesta peça escultòrica, un individu desconegut penja suspès dins una caixa que li cobreix el cos, i que només en deixa visibles les cames. La incapacitat de l'espectador per descobrir-ne la identitat provoca el qüestionament entorn de la rèplica i l'original. Alhora, com que s'amaga allò més visible i identificatiu d'un individu –el trets físics–, l'escultura esdevé un objecte/fragment a partir del qual els autors proposen una reflexió visual sobre la identitat i els processos que la configuren.

Mabel Palacín (Barcelona, 1964)

Name no one man, 1997

Fotografies en b/n sobre paper baritat

125 x 180 cm/u.

Els treballs fotogràfics de Mabel Palacín pretenen dissoldre els límits entre la fotografia i el cinema a través de la descomposició del moviment i la seqüenciació de les imatges. En aquesta peça, espai i temps són elements definitoris, ja que tant la fotografia com el cinema es basen en el seu tractament. Amb aquest treball, Palacín pretén subvertir ambdues tècniques a través del mateix dispositiu que les crea: la càmera. Per fer-ho, es fotografia a si mateixa en moviment i n'obté fotogrames que transmeten aquest trànsit per l'espai, mostrant alhora la temporalitat de cada acció que realitza. Així, l'artista pretén crear una escletxa entre cinema i fotografia per trobar una nova forma de llenguatge que no resti supeditada a les convencions formals o estatus d'un o altre.

Javier Peñafiel (Saragossa, 1964)

Familia plural vigilante, 2005

Mural amb set dibuixos de vinil

Mides variables

Les propostes de Javier Peñafiel mostren i reinterpreten les accions més instintives i espontànies de l'ésser humà. En la majoria de les seves obres fa palesa la necessitat i la dificultat de la comunicació en les societats contemporànies, i alhora es qüestiona quin és el paper que hi juga l'artista. En aquest sentit, ell mateix es mostra com a protagonista i narrador d'algunes de les seves obres, des del moment que concep la figura de l'*Egolactante*, que és el punt de partida de tots els dibuixos que integren aquest mural. D'acord amb les seves paraules, «*Egolactante* és una investigació iniciada el 1997 sobre la il·lusió biogràfica i el culte a la personalitat, idees que s'han anat actualitzant en el marc narcisista de la història criminal del pensament. Des d'una aparença formal tova, la dels dibuixos infantils, he anat fent lliscar una interpretació política d'aquest desastre. Són diversos els personatges que hi han anat apareixent: minoria malabar, desactivo domicilis, antropòfag anònim, ciutadà zoom... són alguns d'aquests dibuixos que conformen el pati d'esbarjo de l'experiència psicològica, en què els adults es resisteixen a envellir, els nens perden prematurament la seva infància, i assoleixen tots plegats l'edat única del consumidor».

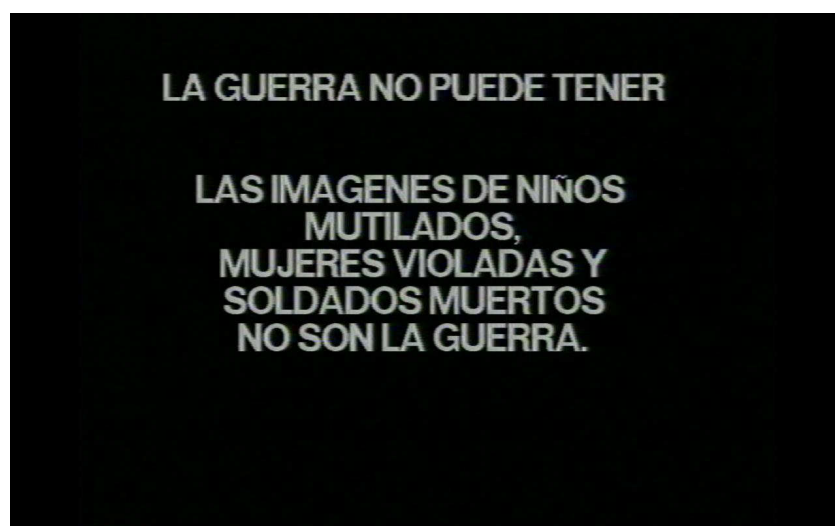
Josu Rekalde (Amorebieta, Bilbao, 1959)

Sin imágenes, 1994

Videoinstal·lació

DVD, 4 min 30 s, en bucle

Per a aquesta peça, Josu Rekalde ha fet un vídeo «sense imatges». El text il·lustra totes aquelles seqüències que la memòria col·lectiva reté a partir de les notícies televisades i de la mateixa cultura de la informació global. La saturació visual porta Josu Rekalde a qüestionar si el dolor que porta implícita una guerra –la dels Balcans, en aquest cas– pot transmetre's únicament amb imatges. Per aquest motiu, ha entès aquesta obra com a punt de partida per contraposar-nos a l'excés audiovisual en què el món es troba immers, i que comporta la nul·litat de la mirada i el pensament crític davant el patiment dels altres. Així, frases com «La guerra no puede tener ninguna imagen» o «Mi conciencia no se altera con las imágenes de la guerra» il·lustren la força de la no-imatge i de l'expressivitat de la paraula escrita.

Francisco Ruiz de Infante (Vitòria-Gasteiz, 1966)

Texto a barrer uno mismo (versió 2.0), 2001–2002

Instal·lació

Mides variables

En la instal·lació *Texto a barrer uno mismo*, Francisco Ruiz de Infante es mostra a si mateix recitant una sèrie de frases, en un vídeo projectat en un entorn que recorda una gàbia. Formalment, l'obra mostra tots els components i materials constructius amb què ha estat concebuda, alhora que s'entrecrua amb els mots que pronuncia l'artista. Aquests fragments de text es refereixen a símptomes que hom pot tenir quan pateix estrès: ansietat, molèsties permanents, angoixa, interrupció del contacte social, palpitations, insomni, etc. Així, a partir de relatar aquests estats que pot comportar l'estrès –tant físics com psicològics–, l'artista presenta una peça que propicia múltiples lectures i que pretén activar la capacitat de generar inquietud en l'espectador.

Eulàlia Valldosera (Vilafranca del Penedès, 1963)

Hamaca, 1991

Hamaca de cotó i focus

170 x 350 cm

En aquesta peça d'Eulàlia Valldosera, un focus projecta l'ombra que una hamaca plena de forats fa en incidir a la paret. Els traus han estat fets amb cigarretes, i la llum que s'hi filtra esdevé el contorn d'un cos femení. L'addicció de l'artista al tabac la va dur a entendre l'empremta que deixava en el seu cos com a quelcom que traspasa les formes més primigènies, i que, igual que les accions dels individus, els petits traços que ha deixat la cendra tenen una repercussió i un testimoni. La voluntat de fer visible la petjada d'una addicció en el propi cos és part de la reflexió que fa Valldosera en diverses de les seves obres, entorn de l'experiència vital i la repercussió de les nostres accions en ella. Per aquest motiu, l'artista acumulà tota la matèria residual del tabac que consumia i la utilitzà com a punt de partida per entendre la corporeïtat de la seva addicció.

R+R+R

A partir de l'obra *Calaixera* de Curro Claret

(Reciclar + Reutilitzar + Reduir)

De l'1 d'octubre de 2011 al 8 de gener de 2012

«R + R + R», a partir de l'obra *Calaixera*, de Curro Claret
De l'1 d'octubre de 2011 al 8 de gener de 2012
Planta 1

El Centre d'Art la Panera presenta per primer cop una exposició adreçada als nens i nenes d'entre tres i dotze anys, que es planteja com una proposta de conscienciació mediambiental, a partir de les arts visuals contemporànies. Aquesta mostra es vincula amb l'exposició simultània «Relats Encadenats», perquè totes dues mostren obres adquirides amb motiu de les diferents edicions de la Biennial d'Art Leandre Cristòfol, organitzada des de l'Ajuntament de Lleida.

L'exposició «R + R + R» –les tres *R* de *reciclar*, *reutilitzar* i *reduir*– compta amb una única obra, *Calaixera*, de Curro Claret, i es complementa amb referències d'altres obres d'aquest dissenyador, així com amb referències d'altres artistes, arquitectes i dissenyadors, que tenen en comú la realització de projectes artístics amb una línia de treball que respecti aquestes tres *R*.

La peça de Curro Claret ens obliga a reflexionar sobre les relacions entre els disseny industrial i les arts visuals, i preguntar-nos si encara queden fronteres entre ambdues disciplines, des del moment que un dissenyador es planteja qüestions que van més enllà de l'eficiència industrial i el rendiment econòmic i per contra proposa en les seves obres canvis de consciència i d'actitud vital. Curro Claret amb la seva peça ens convida a pensar en les tres R de (Reciclar, Reutilitzar i Reduir) i en un moment de crisi com l'actual, aquests conceptes encara tenen més vigència. Després d'anys de malbaratament és necessari que valorem en quina mesura podem reutilitzar tot allò que ens envolta i posseïm, i fins a quin punt podem reduir el nostre nivell de consum i de producció, que en darrera instància generen els excessos que col·lapsen el nostre món a nivell econòmic i medioambiental. En aquest sentit hem volgut contextualitzar la peça de Curro Claret amb altres artistes visuals, dissenyadors, arquitectes, il·lustradors,... que ens suggereixen de manera directa o indirecta un replantejament de la nostra quotidianitat, i en alguns casos, de la nostra vida.

Curro Claret, *Calaixera*, 2003

Es tracta d'una proposta que busca un paper actiu del petit espectador, ja sigui a través del concurs de capses incloses en la invitació a la **minilnauguració**, exclusiva per a nens i nenes, o ja sigui pel mateix format expositiu, que permet la interacció de l'espectador a l'hora de moure, classificar i construir les diferents referències, amb un clar objectiu didàctic i lúdic.

Igual que la resta d'exposicions de la Panera, aquesta anirà acompanyada d'un seguit d'activitats paral·leles, com seran la **minilnauguració** o les activitats familiars de l'espai **miniPanera**, que comptarà amb el treball de Vanesa Moreno *Cassette is not dead*, la qual impartirà el taller de Nadal per a nens i nenes. L'última activitat serà la **miniCloenda** d'«R + R + R», que tindrà lloc el diumenge 8 de gener, i durant la qual es comunicarà el guanyador del concurs de capses, a més de comptar amb moltes sorpreses per a petits i grans.

ACTIVITATS PARAL·LELES

minilnauguració: 1 d'octubre, a les 11.00 h

Per inaugurar l'exposició R+R+R el Centre d'Art la Panera ha preparat una festa pels nens d'entre 3 i 12 anys. Us hi esperem!

Activitat familiar

«VANESA MORENO: *Cassette is not dead*»

De l'1 d'octubre de 2011 al 8 de gener de 2012

espai miniPanera

Tots els caps de setmana des de l'1 d'octubre fins al 8 de gener.

Visita + activitat familiar: dissabtes, a les 12.00 i a les 18.00 h.

Adreçat a públic familiar amb nens i nenes de 3 a 12 anys.

Informació i inscripció: educaciolapanera@paeria.es / Tel.: 973 262 185

Des d'aquesta mirada a la reutilització, i seguint amb la idea del *do it yourself* («fes-ho tu mateix») que ens planteja Curro Claret, mostrem l'obra *Cassette is not dead*, de la dissenyadora Vanesa Moreno, que fa el seu particular homenatge a aquest suport musical en procés de desaparició. Aquesta obra entra en diàleg amb l'obra *Calaixera*, de Curro Claret, des del moment que les dues peces parteixen de l'objecte quotidià per transformar-lo en quelcom funcional.

Donar una nova utilitat a un objecte ja en desús és assignar-li una nova funció, dotar-lo d'un nou significat. L'artista aprofita les propietats estructurals dels cassets i construeix un llum-caixa. Els colors, les formes i els dibuixos que n'obté ens adverteixen de la potencialitat d'un residu.

Vanesa Moreno, cassette is not dead, 2010

Primer concurs mini Panera:
Cloenda i entrega de premis: 8 de gener de 2012

Disseny SOPA Graphics

En el marc de l'exposició R+R+R, el centre d'art la Panera convida als nens d'entre 3 i 12 anys a participar del Primer concurs miniPanera. Per participar-hi, només et cal la invitació de la inauguració, convertir-la en una capsa i seguir les següents instruccions:

rePENSA: Què penses que es pot reciclar/reduir/reutilitzar i encara no es fa?

reDISSENYA: Construeix i redissenya la caixa d'aquesta invitació, dibuixant, escrivint, enganxant o posant dins, l'objecte de la teva idea.

reTORNA: Porta-la a la Panera el dia de la inauguració i participa d'un concurs a la millor proposta.

El dia 8 de gener es realitzarà una Mini clausura, on es farà l'entrega de premis, una jornada per clausurar la primera exposició per nens i nenes de la Panera, en la què us esperen moltes sorpreses per petits i grans.

La Panera en xarxa: Zona Baixa Paisatges Segregats

Del 6 d'octubre al 20 de desembre de 2011

La Panera en Xarxa: Zona Baixa

El projecte «Zona baixa» està orientat prioritàriament a facilitar i potenciar l'educació humana i artística dels alumnes de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida. La Facultat cedeix un espai, anomenat «Zona baixa», on s'instal·la periòdicament una obra d'art lligada a la programació expositiva del Centre d'Art La Panera.

«Paisatges Segregats»

A partir d'obres de Lara Almárcegui, Basurama i Jordi Bernadó
UdL, Facultat de Ciències de l'Educació

Al llarg del segle XIX els romàntics, primer, i els pintors de l'escola de Barbizon, després, van reivindicar el paisatge en les seves obres, com mai no s'havia fet al llarg de la història de l'art. Actualment, és difícil sostenir una mirada tan idealitzada sobre el paisatge; els entorns naturals que van inspirar els artistes del passat en molts casos estan en perill de desaparèixer. En aquest sentit, els artistes actuals s'enfronten al paisatge des de posicionaments crítics que ens alerten de la seva sobreexplotació i dels mals usos urbanístics. Així, Lara Almárcegui ens adverteix sobre els espais abandonats de les nostres ciutats i ens convida a ocupar-los i reconvertir-los en horts o jardins urbans. Jordi Bernadó fotografia nous usos dels espais urbans marginals que estan a mig camí entre la desaparició de l'entorn natural i la trama urbana. Finalment, Basurama denuncia el col·lapse immobiliari i mediambiental de les planícies de Castella-la Manxa. En tots els casos, el territori s'ha consumit a una velocitat exagerada, i el paisatge, inevitablement, s'ha vist afectat.

Lara Almárcegui, *Demoliciones, descampados y huertas urbanas*, 1995-2000

LARA ALMARCEGUI (Saragossa, 1972)*Demoliciones, descampados y huertas urbanas*, 1995–2000

9 fotografies en color amb text | 80 x 90 cm c/u.

Aquesta sèrie fotogràfica és una selecció de diferents intervencions en les quals Lara Almarcegui mostra el seu interès per l'arquitectura i l'urbanisme. Les seves peces parteixen de la crítica a l'abandó sense deferència de certs espais urbans, alhora que busquen el reconeixement de la història que alberguen aquests edificis en ruïnes o solars erms.

Una de les seves finalitats màximes és donar visibilitat a la situació dels espais marginals, descampats, enderrocaments, solars abandonats i construccions precàries que es poden trobar en qualsevol ciutat. No obstant això, la condició d'aquests espais és emprada per l'artista com a punt de partida en la seva intervenció, ja que la intervenció li ofereix la possibilitat de repensar-los com a emplaçaments de noves formes de vida urbana.

BASURAMA*Cementerio de neumáticos. Seseña (Toledo)*

Fotografia en color i text | 220 x 60 cm

Basurama és un col·lectiu dedicat a la investigació i a la gestió cultural, que ha centrat la seva àrea d'estudi i d'actuació en els processos productius, la generació de rebuïgs d'aquests processos i les possibilitats creatives que presenta la conjuntura contemporània.

Aquesta fotografia, titulada *Cementerio de neumáticos*, s'integra en una sèrie més extensa que analitza diverses actuacions urbanístiques a les rodalies de Madrid. Durant els darrers anys, l'economia espanyola s'ha sustentat en l'especulació immobiliària i urbanística, el territori s'ha consumit a una velocitat exagerada i el paisatge, inevitablement, s'ha vist afectat. La macrourbanització que Francisco Hernando va projectar a Seseña, un petit poble de la província de Toledo, molt proper a Madrid, fou aixecada en paratges desolats i envoltats de deixalles tòxiques, com ara els pneumàtics. Actualment, aquest projecte faraònic és una ciutat fantasma.

JORDI BERNADÓ (Lleida, 1966)*Salmon Arm*

Fotografia en color | Ed. 3 ex. + c. a. | 120 x 210 cm

Tokyo

Fotografia en color

Ed. 3 ex. + c. a.

120 x 210 cm

Els treballs fotogràfics de Jordi Bernadó mostren el seu interès per l'arquitectura i l'urbanisme de l'era contemporània. En la instantània en què apareix la població canadenca de Salmon Arm, el paisatge natural queda en un segon pla a favor de la tanca publicitària, la qual, buida de contingut, ocupa gran part de la imatge. Aquest enquadrament revela la mirada crítica de Bernadó, que pretén posar de manifest les paradoxes de la globalització. En aquesta localitat de la Columbia britànica – que fins a finals del segle XIX havia viscut com una comunitat seminòmada– l'empremta del món global ha esdevingut una part més del paisatge. Així, l'entorn natural desapareix en la fotografia darrere d'un rètol en blanc que, tot i no contenir cap tipus d'informació, pren tot el protagonisme.

D'altra banda, la fotografia de la capital japonesa mostra una escena fruit de l'atzar, en la qual l'artista ha coincidit amb un golfista amateur que juga enmig del paisatge urbà. Així, la fotografia titulada *Tokyo* mostra un ús contradictori de l'espai urbà, i rematerialitza la percepció de la ciutat com a antítesi de lloc natural.

Aquest projecte es fruit de la col·laboració entre el Centre d'Art la Panera i la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida.